

Utvärderingsplan för utbildningsnämnden 2019

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden antar utvärderingsplanen för 2019.

Sammanfattning

Utvärderingsplanen visar de olika utvärderingar som genomförs för utbildningsnämnden och när de redovisas för nämnden. Utvärderingarna belyser verksamheten ur olika perspektiv och omfattar elevresultat, enkäter till elever och föräldrar, observationer av verksamheten, statistik om personal samt annat underlag.

Ärendet

Utvärderingsplanen visar utbildningsnämndens kvalitetssystem och när resultat från olika uppföljningar och utvärderingar kommer att redovisas för utbildningsnämnden. Planen uppdateras till varje sammanträde i utbildningsnämnden och bifogas handlingarna.

Olika underlag

Utbildningsnämnden ansvarar för att följa upp och utvärdera måluppfyllelse och kvalitet i utbildningen från förskola till gymnasieutbildning. Detta görs med hjälp av olika underlag:

- Elevers resultat, främst nationella prov och betyg samt elevgenomströmning
- Enkäter till föräldrar och elever
- Observationer i verksamheten av pedagoger från andra kommuner inom VÅGA VISA
- Personalstatistik

Bilden kompletteras med särskilda undersökningar och samtal med ledningen för förskolor och skolor som utbildningsenheten genomfört eller uppdragit åt andra att göra.

Utbildningsenheten använder också externa jämförelser och granskningar som genomförs av andra, till exempel Skolinspektion, Skolverket samt Sveriges kommuner och landstings (SKL). Även den tillsyn och insyn i förskolan som utbildningsenheten genomför ger underlag.

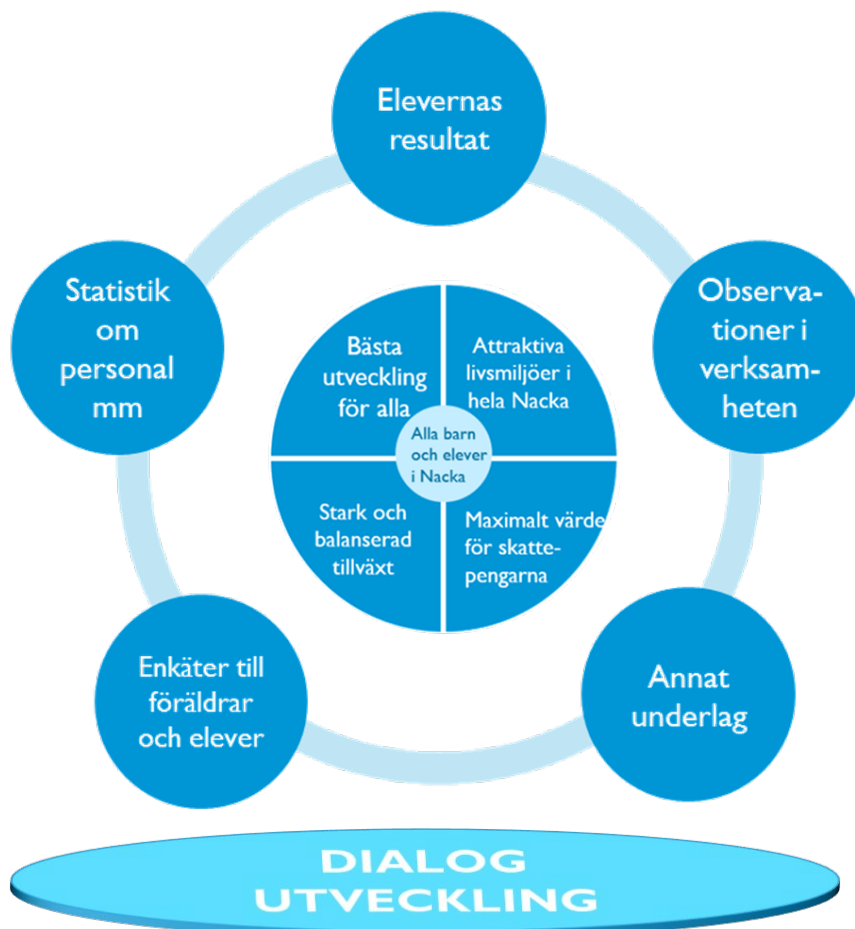
Utvärdera för utveckling

Utbildningsnämndens roll innebär både att visa hur kvaliteten ser ut, och att driva en utveckling av kvalitet och måluppfyllelse. Enligt den utbildningspolitiska strategin är uppföljning och utvärdering ett av utbildningsnämndens sätt att stödja och stimulera utveckling i verksamheten.

Ledord som sammanfattar kärnan i kvalitetsmodellen

- Vi är systematiska
- Vi är nyfikna
- Vi visar
- Vi reflekterar och samspekar

Kvalitetsmodellen är systematisk och långsiktig. Den omfattar olika perspektiv och kombinerar kvantitativa och kvalitativa metoder. Flera delar är årligen återkommande. Andra delar varieras och fördjupas efter behov.

Kvalitetsinformationen är transparent och redovisas också för föräldrar och elever och andra kommuninvånare i webbtjänsten Jämföraren som ger föräldrar information inför valet av skola och på kommunens webbplats.

En viktig del i utbildningsnämndens kvalitetssystem är reflektion och dialog om resultaten mellan utbildningsenheten och de ansvariga för verksamheterna. Det sker till exempel när en förskola eller skola observerats, i resultatdialoger om elevresultat samt i kvalitetssamtal som innebär en bredare genomgång av olika aspekter på kvalitet. Ambitionen på dessa möten är att förstå och tolka de olika resultaten och bilderna som ges. Redovisningarna av kvalitet ska stödja förskolors och skolors kvalitetsarbete och upplevas som relevanta. Den enkät som genomfördes hösten 2018 till chefer för förskolor och skolor (se bilaga 2) visar att cheferna i hög grad tycker att underlagen är värdefulla i det egna kvalitetsarbetet. Delar som innehåller reflektion och dialog får särskilt höga bedömningar.

De nationella målen samt de prioriteringar som utbildningsnämnden antagit i den utbildningspolitiska strategin och i målen för utbildningsområdet är utgångspunkt för vad som utvärderas.

Utbildningsnämndens utvärdering 2018

Utbildningsnämndens utvärdering under 2018 har i huvudsak följt den beslutade planen. Under året har arbetet fortsatt med att utveckla fler mått för att analysera elevers resultat i grundskolan och gymnasieskolan, se särskild tjänsteskrivelse februari 2018. Måtten ger möjlighet att belysa fler dimensioner av elevresultat och att närma sig frågor om vilken påverkan en skolans insatser har.

Särskilda studier och kartläggningar har genomförts av individresursens användning, elevhälsoarbetet, fritidshemmens verksamhet, skolors arbete med språkintruktionsprogrammet. Dessutom har studier påbörjats av förskolors arbete med digital kompetens, förskolans betydelse för barns språkutveckling samt av elevers syn på gymnasieskolan. Dessa kommer att redovisas under 2019 (se planen nedan).

Utbildningsenheten har genomfört kvalitetssamtal med alla förskolechefer och rektorer hösten 2018 samt resultatdialoger med alla rektorer med årskurs 3-6 våren 2018.

Utbildningsnämndens utvärdering 2019

Elevers resultat

Elevers resultat redovisas i resultatredovisningen två gånger under året:

- September. En första redovisning av vårens resultat i grundskolan baserad på utbildningsenhetens bearbetning av skolornas uppgifter.

- Mars. En fördjupad bild av vårens resultat med jämförelser med andra kommuner, salsavärden med mera. Då redovisas också gymnasieskolans resultat för våren. Dessa redovisningar baseras främst på Skolverkets data som uppdateras i slutet av året.

En särskild studie pågår av förskolans betydelse för barns språkutveckling där utgångspunkten är resultat i fonologisk screening i förskoleklass. Studien kommer också att ge underlag för hur kartläggningsmaterial i förskoleklass kan användas för återkoppling till förskolor om barns lärande i förskolan. Under året inför Skolverket ett obligatoriskt kartläggningsmaterial i förskoleklass. Utbildningsnämnden har i mål och budget fått särskilda medel för att undersöka möjligheten att utveckla ett systemstöd för analys av resultaten i kartläggningen för skolor och som uppföljningsmaterial för utbildningsnämnden.

Under året planeras en fördjupning om elever med låga resultat i årskurs 9. Särskilda resultatdialoger kommer att genomföras med rektorer med årskurs 9 för att fördjupa bilden av dessa elevers resultat och skolans insatser.

Utbildningsenheten kommer under året att fortsätta arbetet med förädlingsvärden för gymnasieskolan för att komplettera andra mått på elevresultat i gymnasieskolan. Måtten kommer att följas upp med gymnasieskolornas rektorer och redovisas för utbildningsnämnden.

Enkätundersökningar till föräldrar och elever

Enkätundersökningar genomförs varje år till föräldrar med barn i förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass och årskurs 3 och 6 samt grundsärskola. Enkäter går till elever i grundskolans årskurs 3, 6 och 8 samt i årskurs 2 i gymnasiet. Enkäten i förskola, pedagogisk omsorg och grundskola genomförs i utvärderingssamarbetet VÅGA VISA. I gymnasieskolan genomförs enkäten av gymnasieantagningen i Stockholms län.

En studie genomförs under våren för att få en fördjupad bild av elevers syn på gymnasieskolan. Syftet är särskilt att få en ökad förståelse för vad som ligger bakom det missnöje som enkäten visar när det gäller stimulans och inflytande. När studien genomförts bör det övervägas om en liknande studie bör genomföras i grundskolan.

Observationer i verksamheten

Pedagoger från andra kommuner observerar verksamheten i förskolor och skolor i Nacka i utvärderingssamarbetet VÅGA VISA.

Statistik om personal

Utbildningsenheten redovisar statistik om lärares behörighet och legitimationer baserad på Skolverkets statistik. Statistik redovisas även uppgifter om fritidshemmets personal.

När det gäller personalens utbildning i förskolan samlar utbildningsenheten in uppgifter från förskolorna. Skolverkets redovisning ger möjlighet till jämförelser på kommunnivå, men redovisas inte per förskola.

Särskilda studier och övrigt underlag

Kvalitetssamtal med huvudmän

Under hösten 2019 planeras kvalitetssamtal med samtliga huvudmän som bedriver förskola eller skola i Nacka. Samtalen innebär en genomlysning och reflektion om kvaliteten i olika avseenden, och utgår från olika resultat i kvalitetssystemet som elevresultat, enkätresultat och statistik om personal för huvudmannens förskolor och skolor. I samtalen hösten 2019 planeras frågor om trygghet, värdegrund och individanpassning ges större utrymme. Resultat från kvalitetsuppföljningen redovisas i kvalitetsanalysen för kommunen för 2019. Liknande samtal genomfördes under hösten 2018 med förskolechefer och rektorer, och året dessförinnan med huvudmännen.

Huvudmäns bedömning av att verka i Nacka

För att säkra kvaliteten i framtiden är det avgörande att huvudmän som ligger i framkant när det gäller kvalitet vill etablera sig och verka i Nacka. Sedan 2017 genomförs en enkätundersökning till huvudmän som verkar i Nacka där de får bedöma olika förhållanden i Nacka.

Digital kompetens

Under 2017 genomfördes en studie av grundskole-elevs digitala kompetens och hur grundskolor arbetar med att stödja den. I februari 2019 redovisas en studie som gäller digital kompetens i förskolan i Nacka. Utbildningsenheten menar att det även är angeläget att belysa läget när det gäller arbetet med digital kompetens i gymnasieskolan. Rektorerna i gymnasieskolan bedömde i hög grad att kvaliteten var hög på detta område. En studie kan ge en fördjupad bild av vad det innebär och kanske också inspirera andra skolformer.

Skolval

En särskild skrivelse följer upp föräldrars val av skola till hösten 2019. I år planeras dock ingen enkätundersökning till föräldrar efter skolvalet. Den undersökning som genomförts under ett antal år har visat vilka underlag föräldrar använde när de kommer fram till vilka skolor de söker. Enkäten har också visat hur information och skolvalssystemet fungerat rent praktiskt, vilket varit värdefullt i utbildningsenhetens eget kvalitetsarbete. Svarsfrekvensen i undersökningen har dock sjunkit och var i den senaste undersökningen 43 procent, vilket begränsar möjligheten att dra generella slutsatser av resultaten.

Utbildningsenheten kommer i år att följa upp skolvalet på andra sätt, exempelvis genom att undersöka frågor och klagomål. Till kommande år planerar utbildningsenheten att utveckla andra sätt för att fånga föräldrars synpunkter.

Utveckla nya mått

En princip i utbildningsnämndens kvalitetssystem är att kvalitet behöver fångas genom en kombination av olika mått och perspektiv. Statistik används för att visa elevresultat och personalens utbildningsnivå, och enkätresultat och observationer fångar sådant som är mer svårsmätbart som trygghet, värdegrund, delaktighet, och andra delar som ingår i de övergripande målen för förskola, grundskola och gymnasieskola. I mål och budget har utbildningsnämnden fått särskilda medel för att undersöka hur och om man skulle kunna ”mäta” framgången inom dessa områden i kommunen sammantaget och på kommunens olika enheter. En rapport från detta arbete ges i kvalitetsanalysen för 2019 eller i en separat tjänsteskrivelse i december.

Miniminivåer för alla förskolor och skolor

Några av utbildningsnämndens resultatindikatorer visar miniminivåer för förskolor och skolor i några olika avseenden. Syftet är att se till att alla förskolor och skolor i Nacka har en viss grundläggande kvalitet. Det gäller att andelen förskollärare ska vara minst 20 procent, andel nöjda elever och föräldrar ska vara minst 80 procent samt några andra elevresultat. Om en förskola eller skola ligger under miniminivån är det en signal på att det finns stora brister eller risk för stora brister i verksamheten och att förhållanden behöver utvecklas. Miniminivån ska inte tolkas som att den nivån är tillräcklig för att nå de olika och högt ställda målen inom utbildningsområdet.

Under 2018 har arbetet med en strategi för utbildningsenhetens arbete när måluppfyllelsen är låg på en enhet påbörjats. Utbildningsenheten kommer att ha särskild kontakt med ledning och huvudmän för de förskolor och skolor som inte når upp till mininivåerna i så kallade kontrollmöten. Kontrollmöten görs vid en konstaterad eller en befarad brist i måluppfyllelsen, och syftar till att säkerställa att rektor och huvudman arbetar med den aktuella frågan och även att se vilka åtgärder som vidtas.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnader för utvärderingen ingår i utbildningsnämndens och utbildningsenhetens budget.

Konsekvenser för barn

Utvärderingen för utbildningsnämnden utgår från ett barn- och elevperspektiv och syftar till att se till barn och elever får så bra utbildning som möjligt.

Carina Legerius

Utvärderingsexpert

Utbildningsenheten

Lotta Valentin

Enhetschef

Utbildningsenheten

Bilaga 1: Plan för 2019

Bilaga 2: Enkät till förskolechefer och rektorer hösten 2018

Bilaga I: Plan för 2019

	Uppföljning och utvärdering	Skolform	Typ av underlag	Redovisas på UBN:s nämnd-sammanträde
1	Kommunens kvalitetsanalys 2018 <ul style="list-style-type: none"> Fördjupar redovisningen av utbildningsnämndens måluppfyllelse Ger samlad bild av kvaliteten 	Samtliga	Samlad bild	Februari
2	Årsbokslut	Samtliga	Samlad bild	Februari
3	Observationer genomförda hösten 2018 samt uppföljning av tidigare observationer	Samtliga (utom pedagogisk omsorg)	Observation	Februari
4	Personal och barn i förskolan	Förskola	Personalstatistik	Februari
5	Huvudmäns bedömning av hur det är att verka i Nacka	Samtliga (utom pedagogisk omsorg)	Övrigt	Februari
6	Studie av förskolors arbete med barnens digitala kompetens	Förskola	Särskild studie	Februari
7	Hur utvecklas elevers resultat? Gymnasieskolan <ul style="list-style-type: none"> Fördjupning om elevers resultat i gymnasieskolan jämfört med meritvärden från grundskolan Grundskolan <ul style="list-style-type: none"> Betygsprogression åk 6 till 9 	Grundskola Gymnasieskola	Statistik specialbeställd från SCB	Februari
8	Redovisning av vilka enheter och huvudmän som utbildningsenheten haft möten med hösten 2019	Samtliga	Övrigt	Februari 2020
9	Redovisning av elevresultat våren 2018, II Grundskola: <ul style="list-style-type: none"> Betyg årskurs 9 med Skolverkets SALSÅ-värden med mera Gymnasieskola: <ul style="list-style-type: none"> Betyg Elevgenomströmning 	Grundskola Gymnasieskola	Elevresultat	Mars
10	Redovisning av enkäter till elever och föräldrar (Våga visa samt gymnasieantagningen)	Samtliga	Enkäter till elever och föräldrar	Maj
11	Skolval till hösten 2018	Grundskola	Statistik mm	Maj
12	Statistik om lärare och personal i fritidshem	Grundskola	Personalstatistik	Maj
13	Tertialbokslut 1 – med uppföljning av resultatindikatorer	Samtliga	Samlad bild	Juni
14	Studie av kopplingen mellan resultat i fonologisk screening i förskoleklass och förskolors arbete	Förskola	Särskild studie	Maj
15	Tillsyn och insyn i förskola och pedagogisk omsorg våren 2019	Förskola och pedagogisk omsorg	Övrigt	September
16	Redovisning av utbildningsenhetens besök/möten med förskolor och skolor, våren 2019	Samtliga	Övrigt	September

	Uppföljning och utvärdering	Skolform	Typ av underlag	Redovisas på UBN:s nämnd-sammanträde
17	Tertialbokslut 2 – med uppföljning av resultatindikatorer	Samtliga	Samlad bild	September
18	Redovisning av elevresultat våren 2019, I Grundskolan <ul style="list-style-type: none"> • Fonologisk screening förskoleklass • Nationellt prov i årskurs 3 och 6 • Betyg årskurs 6 och 9 • Nyanlända elevers resultat Gymnasieskola <ul style="list-style-type: none"> • Föräldlingsvärden 	Förskoleklass Grundskola Gymnasieskola	Elevresultat	September
19	Observationer genomförda våren 2019 samt uppföljning av tidigare observationer	Samtliga (utom pedagogisk omsorg)	Observation	September
20	Fördjupad studie av gymnasieelevers syn på skolan	Gymnasieskola	Särskild studie	September
21	Fördjupning om elever med låga resultat i årskurs 9	Grundskola	Statistik, resultatdialoger	November
22	Kartläggning i förskoleklass – om möjligheter att använda underlag för analys	Förskoleklass	Övrigt	December
23	Huvudmäns bedömning av hur det är att verka i Nacka	Samtliga (utom pedagogisk omsorg)	Övrigt	Februari 2020
24	Redovisning av vilka enheter och huvudmän som utbildningsenheten haft möten med hösten 2019	Samtliga	Övrigt	Februari 2020
25	Tillsyn och insyn i förskola och pedagogisk omsorg hösten 2019	Förskola och pedagogisk omsorg	Övrigt	Februari 2020
26	Kommunens kvalitetsanalys 2019	Samtliga	Samlad bild	Februari 2020
27	Personal i förskolan oktober 2018	Förskola	Statistik	Februari 2020
28	Särskild studie av digital kompetens i gymnasieskolan	Gymnasieskola	Särskild studie	Februari 2020

Bilaga 2: Enkät till förskolechefer och rektorer

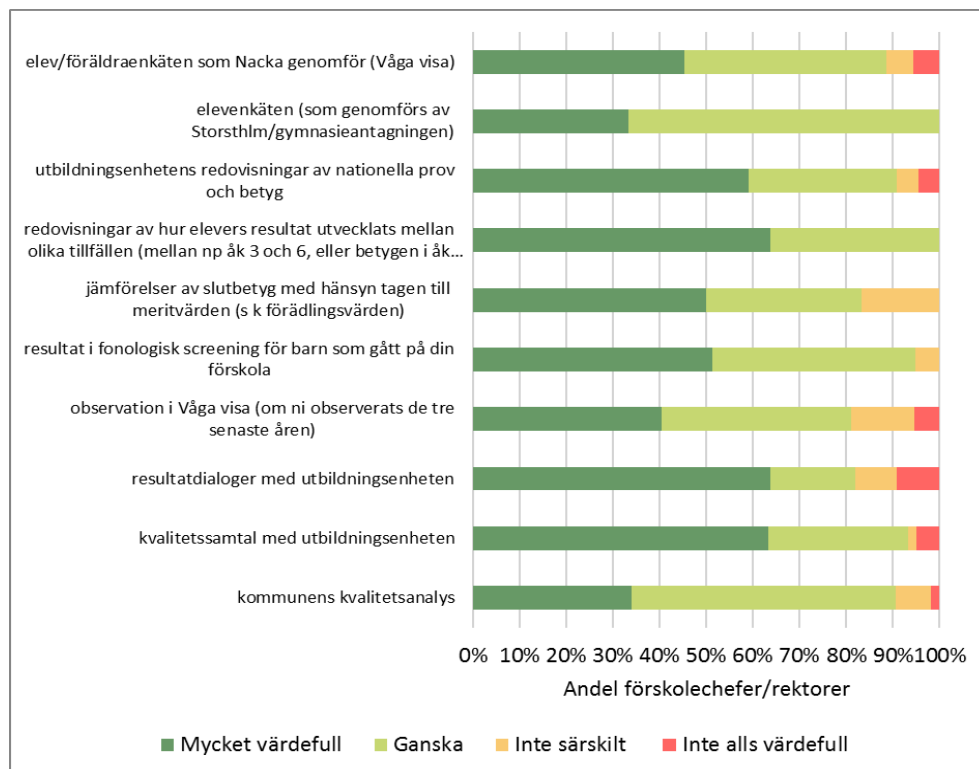
En enkät skickades i oktober 2018 till alla förskolechefer/rektorer i Nacka. Totalt har 60 av 89 förskolechefer/rektorer besvarat enkäten, det vill säga 67 procent.

Enkäten innehöll frågor om det kvalitetssamtal som nyligen genomförts med utbildningsenheten och om de olika delarna i utbildningsnämndens kvalitetssystem. Svaren om kvalitetssamtalen var mycket positiva. 97 procent tyckte att information och planering var mycket eller ganska bra, 95 procent tyckte samma sak om de skriftliga underlagen till mötet och 93 procent om upplägg och genomförandet av mötet.

Cheferna bedömde i hög grad att de olika underlagen i kvalitetssystemet är värdefulla i deras kvalitetsarbete. Flest som anger mycket värdefull är det för resultatdialoger och kvalitetssamtal samt redovisningar av elevers resultat och resultatutveckling. I de öppna svaren lyfter många fram att de uppskattar dialogen med kommunen, tillfället till reflektion och olika undersökningsresultat.

Det finns också en del svar som är negativa, och i de öppna svaren nämns några förklaringar som gäller att dialogen inte givit så mycket och att observationen kom vid en tidpunkt som inte var rättvisande.

Figur 1: Hur värdefulla är olika underlag är för ert kvalitetsarbete? (vet ej/ ej deltagit svar ej medtagna)

Avslutningsvis ställdes en fråga om utbildningsnämndens övergripande uppföljning och utvärdering kompletterar huvudmannens kvalitetssystem. Nästan två av tre svarade att de kompletterade varann bra, medan en av tre svarade ”delvis, det varierar”, och tre procent ”nej, inte särskilt bra”. Fristående enheter, särskilt de med en huvudman med en eller två enheter, var mest positiva.

Figur 2: Tycker du att utbildningsnämndens och din huvudmans kvalitetssystem kompletterar varann?

